

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Munkadíj árak:

Egész évre ———— 12 \$.
 Félévre ———— 6 \$.
 Negyedévre ———— 3 \$.
 Egy hóra ———— 1 \$.
 — Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetés-
 irodákban.

Megjelenik mindnap

veszár- és Hasonapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 211. szám.

Csütörtök, szeptember 16.

Egy elmondott beszéd.

Nagybecskerek, szeptember 16.

(—é—) Gróf Károlyi István eddig-
 elé egyebek között egy olyan beszé-
 déró is híres volt, amelyet el nem mondott,
 s amely éppen ezért keltett annak idején
 közfelfűntést. A gróf ur úgy látszik ezt a
 dicsőséget meguntta vagy keveselte, mert
 legújában egy olyan beszéddel vonta
 magára az általános érdeklődést és gyara-
 pitotta érdemeit, amelyet tényleg el-
 mondott.

Pedig ezuttal bizony sokkal jobb
 lett volna, ha a nemes gróf ezt a beszé-
 det el nem mondta volna, mert kétség-
 telen, hogy pártpolitikai tartalmu és czélu
 beszéd elmondásának a felvidéki magyar
 közművelődési egyesület közgyűlésén nincs
 helye. A közművelődési tevékenységnek
 mindnyájunkat egyesítenie kell, hogy a
 nemzeti érdekek előbbrevitelében mind-
 nyájan egyesült erővel munkálkodjunk.
 Erről a magasabb jelentőségű elvről gróf
 Károlyi István teljesen megfeledezett,
 amidőn a kulturegyesületi közgyűlésen
 sok mindenről beszélt és mellesleg még a
 nemzeti közművelődésről is.

Gróf Károlyi István tehát alapjában
 véve teljesen elhibázta ezt a beszédet,
 mert a kulturegyesületi közgyűlés termében
 föltétlenül olyan beszédet tartozott volna
 elmondani, amelyet minden igaz hazafi
 magáévá tehet. Már pedig ezt a beszédet
 mi és velünk együtt bizony nagyon nagyon
 sokan nem írjuk alá, hanem csakis a gróf
 ur pártpolitikai, egyéni és pedig elfogult
 nézetének tartjuk.

Az egész beszéd nem egyéb, mint
 egy politikai filippika a kormány ellen,
 amelynek közvetlen okául az szolgál,
 hogy a kormány a F. M. K. E.-nek a
 kért tízezer forint segélyt meg nem ad-
 hatta, s ezt gróf Károlyi arra való al-
 kalomnak tekintette, hogy még a válaszá-
 tási atrocitásokról is szóljon és a sza-

vazó polgárokat báboknak, haszonlesők-
 nek, gyáváknak nevezze.

A leghatározottabban tiltakozunk az
 ilyen oligarchikus tempók ellen mi szabad-
 elvű pártívek és pedig annál is inkább,
 mert nem is volt olyan rég, hogy gróf
 Károlyi István is a szabadelvű párt
 kebelébe tartozott. Miért támogatta hát
 a gróf ur a liberális kormányzatot, ha
 nézete szerint az az oka mindannak,
 amit az elnök ur most fölpanaszolt?
 Vagy csak nem akarja az elnök ur azt
 elhíttetni, hogy ez a sok baj mind akkor
 s azóta merült föl és gyűlt össze, amióta
 ő a szabadelvű pártból kilépett?

A kulturegyesületnek különben vajmi
 kevés köze van ahhoz, hogy a kormány
 helyesen vagy helytelenül fogja-e föl a
 nemzeti politika föladatait. A F. M. K.
 E. működése, mint minden kulturegyesü-
 leté, a társadalom tevékenységén alapszik,
 amelyben politikai pártoknak nincs helyük,
 mert a kultúra hazafias czéljaira egyesült
 társadalmi tényezőknek a pártpolitika
 fölött kell állaniok.

A szakolczi közgyűlés lefolyása
 szerencsére igazolta azt, hogy a F. M.
 K. E. vezérő tényezői eme hivatásuk
 magaslatán állanak, s hogy nem enged-
 ték magukat gróf Károlyi István elmon-
 dott beszédével tévutra vezetni.

A békekötés előtt. A békeszerződés ter-
 vezetének a nagykövetei által leendő aláírása
 közvetlen küszöbön álló dolog. Lehetséges ugyan,
 hogy a porta és Yildiz kioszk kamarillája közt rég-
 óta dühöngő féltékenykedés egy kis halasztást
 okoz még, miután a katonapárt a megállapodás
 ellen intrikál; de már most a hatalmak egyet-
 érteni látszanak és komolyabb nehézség kizár-
 tnak tekintendő, mert maga a szultán is őhejtja
 a békét.

HIREK.

Tájékoztató.

Szept. 23. Rendkívüli megyei közgyűlés.
 Szeptember 24. A felsőőr. Árm. társ. közgyűlése.
 Október 10. Őszi lövészor Nagy-Becskekben.
 Október 11. Millenáris bizottság zárulása.
 Október 11. Őszi közgyűlés.
 Október 13. Közigazgatási bizottság.
 A göttfűrdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők
 részére kedden és pénteken délután

— A svéd király jubileuma. Jend királyi
 herceg, mint fővárosi levelezőnk jeleüti, tegnap
 elutazott Stockholmba, hol Ferencz József királyt
 képviseli a svéd király jubileumán.

— Budaváry József meghalt. Halottja
 van a kegyesrendűeknek. Meghalt a rend nesz-
 tora, idb. Budaváry József életének 84 ik
 évében, Nyitrán. A boldogult aranyművészi szer-
 zetes, tisztelhetbeli kormánybiztos, házfőnök és
 a Ferencz József rend tulajdonosa volt. A de-
 rek szerzetnek 65 évig tagja és 57 évig áldo-
 zároskodott. Tanított a raguzai és velercezi
 piarista gimnáziumnál és levelező tagja volt a
 római, tiberi és arkadiai akadémiának. A
 63 mas évében a temesvári piarista gimnázium
 nál találjuk, a honnan azután N. Becskerekre
 jött hástőnöknek. Mint tanár ritka szigorú, igaz-
 ságos és odaadó buzgósággal éit hivatásának
 51 évig.

— Lefujtak. Mialatt Tatán királyok előtt
 még nagyban folyik a háboru — békében, es
 alatt a délvidéki manőverek már véget értek.
 Tegnap lefujtak. Örült ennek mindenki. Tiszt
 éppen úgy, mint a borjut czipelő bakka. Kűő-
 nősen azoknál nagy az öröm, a kiknek lejárt
 a három esztendei szolgálat ideje s a kit már
 alig várják otthon övéi, no meg még valaki.
 A délvidéki manőverek, melyek több mint hat
 hétig tartottak, Fibisen, Szilason, Buziáson,
 Radna-Lippán, Bruckenaunon és Szent-Andráson
 és környéken folytak le. Hogy mily sikerrel,
 azt majd a legközelebbi nagy parancs mondja
 meg. Eddig csak annak örül minden katona,
 hogy lefujtak.

— Vásár. Az idei temesvári Szent Mihály
 országos vásár, mint a lapunk számára beküld-
 ött jelentésből értesülünk, f. évi szeptember hó
 23 tól bezárólag szeptember 27 ig fog megtar-
 tatni. Ezen vásárral a délmagyarországi (asóltt
 bánáti) lóvásár van egybekötve.

A „TORONTÁL” tárczája

Odafenn.

— Lussin-Grande. —

Számomra pár nap még az élet,
 S lehangyom fáradt szempilláimat,
 Rámolvasták ott fenn a törvényt!
 Az igazságos Alkotó hivat.

Kikérdi tőlem sorra vétkem,
 Asután mindent, mindent megbocsát,
 S megnyitják nekem a szeráfok
 Az örök élet fényes templomát.

És kérdem én: „Oh jó Uram, mondd,
 Hogy érdemeltam meg kegyelmedet?”
 Nem szól. De érsem, hogy azért, mert
 Ott lann csak tégedet szerettelek.

Hrabovszky Lajos.

Egy koporsónál.

A napokban kinos meglepetés ért. Egy
 délután, amint megszokott emberi hiúságból
 eredő önelégűtséggel és némi lelki nyugalommal
 szantogattam a betűket a kutyanyelveken, fekete
 szegélyzett papírozt dobott elem egy kés. A
 postáival érkezett gyászlap vol. Mintha égből
 omlott fekete felhő sujtott volna rám, amint
 megpillantottam benne egy nevet.
 As volt a gyászlapra írva, hogy valahol
 távol, meghalt egy kedves, jó asszony.

Viz, sok viz bugyogott össze a mellemben
 és még sem fakadt belőle köny.

Amik az embert az életben érik, a várat-
 lan csapások, amik sokszor lehetetlenné tessik
 a lehetségest, lehetségessé a lehetetlent, nem
 csuda, ha megkövül a köny. De a fájdalom, bár
 elnémíthat, de nem kívül mag. Ujabb és ujabb
 rést hasít a szívben és összetör, ha könyben föl
 nem oszlik.

A fekete gyászlapot magam elé teríttem
 az asztalomon. És amint révedező szemekkel
 néstem a sötét betűket, nagyon sajnáltam, hogy
 olyan rövidék a karjaim, hogy nem nyulnak el
 a távolba, egészen a nyitott sírig, a melyet szo-
 moru asszonyok, szomorú emberek állnak körül;
 lám, mindenik kéz dob egy rögtöt arra a kopor-
 sóra, csak az én háladatlan karom marad mo-
 dulatlan. És, ha elgondolom a régi időköt, ami
 kor az a halásápadt arcz eleven volt és jóságos
 szemének sugára világított az én utamon is, ha
 elgondolom azokat a kedves csekélyégeket, a
 mik mégis annyi erős szállal kapcsolak engem
 és az én embereimet az elköltözöthöz, kedvem
 volna magamat megírnatni . . . És, ugy-e külö-
 nös, és mégis így van. A részvét gyakran félig
 álruhába rejtozködik s ez az álruha semmi más,
 mint az emberi szív veleszületett önzése.

Ki tudná magyarázni annak a sötét tekin-
 tetnek az árnyalatait, ami a halott rettentően
 nyugodt arczára száll.

Van ebben a tekintetben a keserűségen
 kívül egy csöpp szemrehányás és egy kis egois-
 mus is. A keserűség: a gyász érzete. És tisztán
 az elköltözöttet illeti. A szemrehányás, vagy va-
 lami más efféle érszet, amire én most hirtelenben

alkalmasabb szót nem bírok találni, szintén az
 elköltözöttet illeti, azért a buért, a mit itt ha-
 gyott azoknál, a kik érte örökre vigasztalhatat-
 lanok; az egoismus, az a sajátos gondolat,
 hogy a halott, most, a mi lényünköl is elvitt
 magával egy részt a koporsójába.

Ugy érzem, a kedves halottal, én belőlem is
 kiveszett egy rész. És mindnyájan meg vagyunk
 rabolva, a kik őt szerettük. Tánadt kösöttünk
 egy megoldatlan ügy, a miből egy mennyei
 fiskális pórt kovácsolhatna. Kinek fesszünk a
 hűségünkkel, a szeretetünkkel, a hálaunkkal?

Erre a kérdésre, mintha a gyászlapból ol-
 vassám a feleletet, újra meg újra átolvasom.
 Homályos szemekkel olvasom, hogy néhai . . .
 Katalin asszony, élt ötvenhat esztendő, meghalt
 szívszélhűdésben július 31-én.

Talán éppen az ablaknál ült a nagy karos
 székben, olvasott, kötött, vagy gondolkozott a
 megszárnnyasodott madarairól, a kiket ő látott
 életük első napjától fölcseperedni s most a
 távolban vannak; míg ő egyedül maradt, egé-
 szen egyedül az öreg élete párjával, talán ennél
 a meggondolásnál, hirtelen megnyilallott valami
 a szívben; amint kissé félrefordult, utolsó pillan-
 tásaival is a szerető arczokat keresve, feje le-
 hanyatlott mellére, lesárta pilláit, lehulltak kar-
 jai . . . Ennyi volt az egész.

As óriási átmenet az életből, a halálba
 nyomorult pillanatig tartott, talán még ennél is
 kevesebb ideig; például, a mig egy madár meg-
 libbenti a szárnyait, hogy elszállhasson.

A gyászlap elővarácsolja az egész jelenetet.
 A nagy szurás után, egy percig levegő után
 kapkodott, de hasztalan, a szurás elhatott a

A hivatalos melléklet nélkül.

— Egy újságíró halála. Meghalt egy újságíró, de hát ki törődik manap az ilyenekkel? A nagyközönség nem érdeklődik iránta, legföljebb elzárkózva egy pillanatra, a mikor elolvassa, hogy: élt huszonhárom évet, s azután elfeledik végképpen azt az izzó lelkű, forrongó képzeletű poéta gyereket, a ki most már oda-fönn áll az Igasságosztó széke előtt. Gyászke-retes jelentés adja tudtul, hogy Hrabovszky Lajos, az „Alföld” segédszerkesztője Aradon meghalt. Eloszillapultak örökre a lázongó vágyak, melyek munkálkodásában sarkalták, a lelkesítő remények nyomtalanul kivesztek s kihűlt a szív, mely olyan nagyon, olyan végtelenül szeretett. Mire a sárgás-piros falevelek hullani kezdtek s az ákácok kopasz galyai éles, barna vonalakat rajzoltak az ég tiszta kékjére, eltűntek az ő életének szép álmái is. Nagy, hosszú betegség rombolta a fiatal testet, ő maga lesütött szemek-vel vánszorgott, mintha csak azt a helyet kereste volna, a hol nyugodni fog. Lassankint kihunyt szeme osillogó világa, elaludt szívében az élet tüze, a szeretet melege, . . . egy hosszú sóhaj még . . . és most pihen, hogy örök álmát álmodja arról az aranyhajú leányról, a ki már csak hervadó virágokat tehet a koporsójára s a kihez haldokolva írta az utolsó versét:

Ha érdemet szerettem arra,
Hogy élttem s irtam dalra dalt,
Ne hirdesse ércz létezésem,
Ha ajkamról a dal kihalt.

Klió se véssé vésejével
Márvány lapokra a nevem,
Csupán Te őrizd a szívedben,
Ott lesz a legméltóbb helyem.

A halálozásról a következő gyászjelentést tettük: Az „Alföld” szerkesztősége mély megilletődéssel tudatja, hogy belső dolgozó társa hrabovai Hrabovszky Lajos, f. hó 14 ére virradó éjjel, élte 23-ik évében, jobb létre szen derült. Az oly korán elhunytak földi maradványai f. hó 15-én, d. u. 1/2 órakor fognak az aradmegyei kórházból az örök nyugalom helyére kísértetni. Forrongó tehetség, költői ihlet, nemes ambíciók szárnyát szegte az enyészet nemtője, mely elhívta őt körünkbe. Aldás emlékére! Béke poraira! Arad, 1897. szept. 14.

— Ismét gyilkosság. Rejtélyes gyilkosság tartja izgatottságban Szerb-Keresztur községét. F. hó 14-én a hajnali órákban Setverov Omer módos paraszt gazdát meggyilkolva találták az utcán. Koponyája egészen ketté volt hasítva. A gyilkos hátulról orozva támadta meg s valószínűleg fejszével ütötte főbe. A gyilkosságra vonatkozó bővebb adatok nincsenek. Németh dr. t. kanizsai jbirósági albiró azonnal a hely színére rándult a vizsgálat végett. A csendőrség erőlyesen kutat az ismeretlen gyilkos után.

szívig és élettelenül bukott a földre. A cseléd a konyhában az örökké hűtlen bakáról dalolt, mikor felriasztotta a zaj. Berohant. A két szem kilátszó fehérre megdöbbsentette. Kirohant. Meg ijedt, de mégis valami gonosz öröm fogta el, hogy most az ő szavára, hogy fordul föl fenekestől az egész udvar.

— Gyűjjenek, a ténaszony meghalt.

Az emberek ünnepélyes tartózkodással egyenkint somfordáltak be a nyitott ajtón, mint a darvak. Az öreg Lőrincz, a „vén csatoló”, a ki némi henczergéssel szeretett beszélni a halálról, olyan gyávának látszik most.

— Ugy hiszem elszédült, — dadogja.

A többiek némán ingatják a fejeiket, meg vannak gyűződve ő is, hogy a szegény asszony csakugyan elszédült, talán egy kicsit uagyon . . . Es talán a szoba elejénél nem merészked nek tovább. Egy perczig mozdulatlanul állnak, ki az ablaknál, ki egy székre kapaszkodva, vagy háttal az ajtófélfának dülve.

A házmesterné kötbjével eltakarja arcát. Félóra előtt még a ténaszony jótékony kezét csókoltatta és most nem mer oda nézni. Talán ez nem is olyan különös, mert hiszen olyan óriási úr van két emberi alak között, mikor az egyik még mozog, a másiknak pedig már vége van.

Képzem azt a sokogást, mikor a nagy erejű Samu megállapította a borzasztó valóságot: — Meghalt. De ilyen hirtelen . . . Ki tudja mi fájt neki?

— Eljegyzés. Dörner Márton, a törökbecsei Urbán-uradalom gazdasztije eljegyezte Dekker Margit okleveles tanítónőt, Dekker Sándor törökbecsei kereskedő leányát.

— A mellenczel részvények. Nagyikindáról írják: Egy könnyelmű fiatal ember letartóztatása képezi városzerte érthető szenzáció és közbeszéd tárgyát. A nagy-kikindai ker. első takarékpénztárban (Eremics-féle) a napokban rájöttek, hogy tíz darab mellenczei takarékpénztári részvény hiányzik. A papírok eltűnését föltűtött titokban tartották, mert rejtélynek tünt fel, hogy a részvények a Wertheim féle vasszekrényből vesettek el. — Tegnap végre feljelentést tettek a rendőrségnek, hogy a részvényeket a pénztárat egyik alkalmazottja, Koszovacz Issa sikkasztotta el mint beismerte, még pedig úgy, hogy a részvényekről a szelvényeket vágta, minden alkalommal a kabátja alá elrejtett egy párt. Miután az igazgató teljesen megbizott benne, nem revidálta nyomban a visszaadott részvényeket. Koszovacz könnyelmű ember hírében állott; a kávéházak és éjjeli mulatóhelyek ismert alakja volt. Senki sem tudta honnan vessi a pénst. Tegnap aztán letartóztatta a rendőrség a lakkezipós és csilinderes gavallért, a ki mint igazgató, kötekedő szerb érzelmű fiatal ember is rászolgált a rendőrség különös figyelmére.

— A verseczi szerencsétlenség. Még mindig nagy izgatottságban van a város — mint tudósítónk írja — a hétfőn történt nagy szerencsétlenség miatt, melyet a villanytelep nélszakadt hármaz állványok okozott. Hám munkás, a ki rögtön meghalt, három gyermeket és egy síró özvegyet hagyott hátra kenyér nélkül. Szem nem maradt szárazon, a mikor az özvegy férje holttestére borult, hogy fájdalommal könnyeivel enyhítsen. Hám e napon lépett először munkába, dacára, hogy neje váltig lebeszélte róla. — Egyenest a halálba sietett — zokogott az özvegy és a körülállók szemei könnybe lábadtak. Tegnap este ismét egyik súlyosan megehezült munkás halt meg. A sebesültek száma harminczkilencz. Köztük tizenkettő oly súlyos sérülést szenvedett, hogy alig van remény fönmaradásukhoz. Két munkásnak keze lába hiányzik és szintén visszkodnak a halállal. Leirhatatlan az izgatottság, a mely a városban uralkodik. Az óriási szerencsétlenség ügyében erősen folyik a vizsgálat.

Irodalom.

* Hangulatok. Lázár Béla dr., az ismert író és esztetikustól egy kötet novellát ad ki az Athenaeum Hangulatok címmel; előfizetési felhívása így hangzik: A karácsonyi könyvpiacra kiadjuk Lázár Bélának Hangulatok című novellás könyvét. Az az elismerés, melylyel szerzőnek előbbi elbeszéléseit (Elbeszélések, 1894. Myria-Anya 1895.) közönség és sajtó fogadta, remélhető legújabb elbeszéléseinek e gyűjteményétől sem fog elmaradni. Előfizetési ára 1 frt, bolti ára drágább lesz. Az Athenaeum r. t. könyvkiadóhivatala.

Aztán a dolog lefolyása a rendes volt. A kiterítés, koporsóba fektetés, a temetés, a sírás a sírnál és ujfent sírás az őrös szobában és a többi . . . A többi elmaradhatatlan fájdalmas apróságok.

A meghalt az egész életében mi velünk bibelődött. Mi gyorsan végeztünk vele. Legföljebb még egy fejféval elintézzük, a mi még hátra van. Eddig volt. Nincs tovább. Hát mit is tegyen az ember még egyebet?

— Végső!

Ugy hiszem ez a legborzasztóbb szó, mert egyszerre és örökre rabolja el a remény lehetőségét. Megnyitja a fájdalmak sötétségbe borult terét, ezen a sötét pusztán nem énekes, de halál-madarak szárnyainak lengését halom, amint még egyszer elusogják a rettentő szót:

— Végső.

Magatokra hagyott. A tiedet és téged. Bandukolhatsz már az élet utján, a merre neked tetszik, az ő szerető szemei nem vigyáznak utánad, tehetsz jól vagy rosszul, nem sarkent és nem korhol, a szenvedésben nem vigasztal és az örömdön nem örül, mert ő már nem szenved, örül és szeret; nem mintha kivetett volna szívéből, benne vagy most is, benne vagytok mindnyájan, csak hogy ez a szív meghalt és midőn elástatok, magatokból is elástatok egy darabot, hogy együtt porladozzatok vele.

Busongás nem segít. Aztán meg a gyász olyan kopott valami. De azt is mondják, ma

Törvények.

Légyott a Sósfürdőben.

Saját tudósítónktól.

Budapest, szept. 16.

Erdekes végtárgyalás folyt le ma egyik fővárosi tárgyaló teremben, mely talán annyiban érdeklő az önk olvasó közönségét, hogy a szereplők valamennyien ismeretesek Nagy-Becskereken és Torontálban. Az előzmények a következők: B. H. fővárosi hivatalnok egy szép napon levelet kapott, melyben arra figyelmeztette K. V.-né, hogy vigyázzon a feleségére, mert az asszony M. S.-ral, a ki B. é. házában mindennapos, a Sósfürdőben — tölt pásztorórát. A férj a levél vétele után kitiltotta M. S. et házából, feleségét pedig — hazaküldte szüleihez.

Az asszony hiába esküdzött, hogy ő ártatlan, K. V.-galádul rágalmazta, a férj nem hitt neki s nem akart megbékülni vele. Erre azután B. I. né, meg M. S. is rágalmazás miatt följelentették K. né s Gajszágó Manó táblai bírő ma tárgyalta ezt a pikáns históriát.

A férj is jelen volt a tárgyaláson, a faképnél hagyott szép széke asszony is, a ki haragos szemekkel mérte végig a vádlottat — az ő családi boldogságának megromtóját. A tárgyaló bírő mindenképpen ki akarta békíteni nem ugyan a peres, de a házasságot, a mi azonban nem sikerült.

A bizonyításhoz fogtak s M. S., az állítólagos házibarád kijelentette, hogy valótlán dolgot mondott a vádlott a férjnek, mikor azt állította, hogy ő a Sósfürdőben találkozott B. nével.

— Sohasem voltam a Sósfürdőben, azt sem tudom, hol van, csupán mérsékelt áru fürdőjegyeket szereztem ő nagyságának.

— De a vádlott azt állítja, hogy ön bélyegeztette le a jegyet a fürdő pénztáránál.

— Ez nem igaz, kérem a fürdő személyzetét kihallgatni, láttak-e engem a fürdőben vagy sem!

A bírő el is napolta a tárgyalást, hogy meghallgassa a fürdő pénztárosát.

A tárgyalási teremből szomorú képpel távozott a szép asszony, az ajtóban találkozott is a férjével, egy percze megálltak, aztán a férj elsietett, az asszony pedig csendes léptekkel távozott, de nem azon az uton, a merre a férje ment.

már áruhába rejtőzött. Az emberek megunták, hiszen Adám halála óta szakadatlanul dolgoznak a sírásók.

Es mert így okoskodnak, a kiket nem ért bántás, gunyolják a kalapon azt a fekete fátyolt. Minek az?

Mintha a gyászt le lehetne rázni, mint a nehéz bundát.

Olyan a gyász, gyakran, mint az álom. Megszáll titokzatos árnyával. Jó ilyenkor a csendesség, az egyedüllét. Azért a gyász is leginkább az estét és az éjszakát szereti, mert ez csendes és fekete. Ha fölriasztják az alvót, durrozzol; akit pedig gyászában zavarnak, szenved.

De mint az álomból van felébredés, a gyász sem tart örökké. . .

Ránczos arcú öreg emberek mondják:

— Van egy nap, a mikor ennek is vége.

Jó a gyász halálos ellensége, a feledés és mondják, összerombolja az emlékeket. Az emlékeket, a mik most olyan becsesek, hogy ezek nek minden darabját koszoruba szeretné foglalni az ember. Engem nem bánt aggodalom, hogy az idő kiragadjja tőlem ez emlékeket. Jó lesz vele elhőszakodni, mint valami kincsesel, még sok, sok év múlva is. Akkor is, mikor az én ajtómon dörömböl a halál, akkor is jó lesz, ha megmarad a gyász ize. . . . Bátorabban lépked lefelé az ember a sötét meredeken; avval a gondolattal, hogy odalenn várnak, a kik darabonként felaprózták és elvitték a szívet.

Ujlaki Antal.

Legújabb hírek.

József Ágost főherceg Mármarosban

Budapest, szept. 15. József Ágost főherceg e hó vége felé Mármarosvármegyébe érkezik szarvasvadászatokra. A főherceg az elmúlt években annyira megkedvelte a mármarosi vadászterületeket, hogy kilátásba helyezte, hogy minden szezonban fog ott bizonyos időt tölteni.

Az igazságügyminiszter Verseczen.

Versecz, szept. 15. Erdély miniszter ma nejevel és két leányával ide érkezett. Az igazságügyminiszter Pálffy főispának vendége, ki tudvalevőleg a miniszter legidősebb leányát bírja feleségül.

Helpy Ignác betegségé.

Budapest, szept. 16. Helpy Ignác országgyűlési képviselő állapotában javulás állott be. Mint egy ujságírónak ő maga jelentette ki, komolyabb fordulattól nincs mit félni.

Uj nemesek,

Budapest, szept. 15. A király Wodianer Fülöp budapesti udvari könyvkereskedőnek és törvényes utódainak, a nyomdaipar és a könyvkiadás terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet, — Baruch Samu budapesti lakos és földbirtokosnak, valamint törvényes utódainak, a „felsőványi“ nemesi előnevet díjmentesen adományozta.

Dr. II. Oszkár svéd király.

Bécs, szept. 15. A bécsi egyetem küldöttsége tegnap indult el Stockholmba, hogy Oszkár királynak, 25 éves uralkodói jubileuma alkalmából, e hó 19-én átnyujtsa az egyetem bölcsészeti karának diszdoktori oklevelét. A diszdoktorrá való avatást, mint most utólag kiderült, a keleti tanfolyam indítványozta, és miután az egyetemi szenátus azt egyhangulag elfogadta, az uralkodó is jóváhagyta. A kinevezés megokolásában kiemelik, hogy Oszkár király kiváló költő, jeles matematikus és orientalista. Megvan továbbá az a halhatatlan érdeme is, hogy kiváló tudósoknak nagyfontosságú mennyiségűt, csillagászati, földrajzi és nyelvbüvárlati munkáit saját költségén adatta ki, és hogy a sarki tudományos expedíciókat minden tekintetben előmozdította.

Választások az egyetemen.

Budapest, szept. 15. A budapesti tudományegyetem falai ma választási szajtól visszhangoznak. Az I. számú tanteremben folyt a választási harc Ortman Albert és Gergely György elnökjelöltek közt. Összesen 500 egyetemi polgár vette ki a szavazási bárosát. A választás délután három órakor kezdődött meg a este végződött Ortman győzelmével.

Pálffy Mór meg halt.

Budapest, szept. 16. Erdődi Pálffy Mór gróf, főrendiházi tag és altábornagy, Kaltenleutgebenben 85 éves korában meghalt. Pálffy gróf 1848-ban mint Haynau szárnysegéde szerepelt.

Kanapépör.

Budapest, szept. 15. Minden jó hazafi legnagyobb meglepetésére Magyarország közvéleményét egy kanapépör nyugtalanította, mely a fővárosnak a német császár fogadásához való készülődése alkalmából a fővárosi rendezőbizottság egyik ülésén játszódtott le.

Az ünnepélyes fogadás programjának közlése után úgy látta a főváros, hogy ennél a nagyszerű ünnepélyes alkalomnál neki nem adták meg az öt megillető helyet. Ezt a programot azonban már közölték mind a két érdekelt udvarral és jóváhagyták, úgy hogy annak megváltoztatására és néhány városatyá finom érzésének figyelembe vételére már nem lehetett gondolni.

Es kiadták a jelszót, hogy a főváros szóaljjon fel a miniszterelnöknél és esetleg egyáltalán ne jelenjen meg hivatott képviselői által a fogadásnál. Ha ez a felfogás győzött volna, azt a látványt nyújtottuk volna egész Európának, hogy egy czéltalan kanapépörből cause célébre-csináltunk, melynek következményei miatt nemcsak a fővárosnak, hanem az egész magyar nemzetnek pirulnia kellett volna. Czivilizált nemzet vagyunk és így nagy szerencse jóhírünkre, hogy a városi tanácsszobában a mérsékelt irány kerekedett felül és az egyáltalán nem érdekelt polgárságnak, amely a magyar vendégszeretetet és lovagiasságot minden körülmények közt nagy tiszteletben tartja, nem kellett hatósági képviselőinek félrecsavarodott nézetivel és excentricitásaival ellentétbe jutnia.

Az érzelmek ilyen fordulatában a fő érdemet minden kétség nélkül a miniszterelnöknek kell odaitélni, aki a főváros polgármesterének azt a mindenestre megjegyzésre méltó és jellemző kettős nyilatkozatot tette, hogy 30 év óta nagy fogadásoknál mindig a mai szertartást követék a nélkül, hogy a főváros csak egyszer is felszólalt volna és hogy rajta lesz, hogy jövőre hasonló alkalmaknál a fővárosra és hatóságára nagyobb figyelemmel legyenek.

A kanapépör eszerint békésen és végleg elintéztetett és a fővárosi lakosság zavartalan lelkesedéssel vehet részt a ritka ünnepélyekben.

Táviratok.

A császár-napok.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mohácsról telegrafálják: Ferencz József király ma reggel három órakor érkezett ide. A pályaudvaron Frigyes főherceg, Wolkenstein gróf, a főherceg udvarmestere és Fejérváry Imre báró főispán fogadták ő Felségét.

Fejérváry főispán üdvözlő beszédére a király azt válaszolta, hogy igen szívesen jött e vármegyébe, csak az a kár, hogy az időjárás nem kedvező.

A bemutatások után a király megdicsérte az izléses dekorációkat, majd hosszasan beszélgetett az alispánnal, a csendőrparancsnokkal és az uradalmi főtitkárakkal.

Egy negyedórával később megérkezett Vilmos császár vonata is.

Ferencz József király fogadta a császárt és megkérdezte, hogy aludt?

— Pompásan, volt a felelet.

Erre bemutatatták a császárnak a notabilitásokat, mire az uralkodó a „Sophie“ hajóra szállva megvacsoráztak azon idő alatt, míg a hajó Prokopfokra érkezett.

Az uralkodók négy órakor érkeztek a Karapancsa nevű birtokra s azonnal cserkészni mentek.

Nyolcz órakor volt a reggeli, a melynek végétével Vilmos császár a karapancsi erdőszlakba távozott, hol államügyeit intézte el.

A császár kísérete vadászaton.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gödöllőről telegrafálják: Vilmos császár kísérete és az attachék ma délután hosszabb vadászatra ideérkeztek.

A tőzsdéről.

Budapest, szept. 16. (A nagybecakereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat lanyha, vételkedv élénkebb, forgalom 24.000 mm., az árak szilárdak.

Buza szept.-okt. 12 02—12 04
Buza márcz.-április 11 95—11 97
Tengeri 1898 máj.-júniusra . . 5 60—5 62
Tengeri 1897 aug.-szeptre
Tengeri szept.-okt.
Zab szept.-októberre
Repce aug.-szeptemb. . . . 13 05—13 15

VASUT-UGYEK.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő pályavendéglő bérletére ezenel zárt ajánlatu pályázat hrdettetik.

A bérlet 1898 évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1900. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és „Ajánlat a gyulafehérvári pályavendéglő bérletére“ feliratu zárt ajánlatok lepecsételve 1897. évi október hó 1-én déli 12 óráig alólírott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 50, azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékű papirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 30-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1897. július hó 4-én.

A magyar királyi államvasutak

aradi üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetés.

Szász magy. vasuti kötelék.

(Pótlék kiadása.)

Folyó évi szeptember hó 1-én a fenti kötelekben érvényes 1., 4. és 5. sz. díjszabási füzethez az V. pótlék, a 2. és 3. sz. füzethez pedig a VII. pótlék lép életbe, mely pótlékok az 5/b, (gabona stb.) 5/d, (korpá stb.) és 13/a, (vas és acél stb.) kivételes díjazást illetőleg új díjtételeket tartalmaznak.

A mennyiben az új díjtételek a régiéknél magasabbak, amazt csak folyó évi október hó 1-én lépnek hatályba.

Ugyancsak folyó évi szeptember hó 1-én a nagy-kikinda—nagy-becakereki, bács bodrogpuszta fenyő—kun szent-mártoni és kun szent-márton—szentesi h. é. vasut állomásaival való forgalomban 5/b (gabona) 5/e (kukoricza) és 6 (tireszák) ra fennállott kivételes díjtételek hatályon kívül helyeztetnek.

A pótlékok a részes vasutaknál megszereshetők.

Budapest, 1897. augusztus hó 25-én.

A magy. kir. államvasutak

a részes vasutak nevében is.

(Utányomat nem díjazatik.)

Nyilttér.*)

Hi iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?
Mindenki
a ki igazán jó kávét szeret, a ki félti az egészségét és takarékos.

*) Aze rovat alatt közlétekről nem vállal felelősséget a szorok.

